

I. CURRICULUM

1) Estudios

- Bachiller en Filosofía e Teología no Instituto Teológico Compostelano (1979).
- Licenciatura na Universidade Pontificia de Salamanca-UPSA (1981).
- Doutoramento en Teoloxía na UPSA cunha Tese sobre a teoloxía interrelixiosa e intercultural de Raimon Panikkar (2006).
- Debuxo e Pintura (1970-72).
- Arquitectura (estudios incompletos) na Universidade de Valladolid (1973-74).
- Cursos de linguaxe audiovisual e medios audiovisuais (Madrid, Segovia...).

2) Actividade científica e xornalística

Ensaísta e publicista en revistas e xornais (máis de 1000 artigos publicados en*). Colaborador habitual (artigos de opinión e reportaxes) nos diarios: *El Progreso* (1985-1994) e *Diario de Ferrol* (1999-2005), *La Voz de Galicia* (2006-2009).

Colaborador ocasional de *La Región*, *El Faro de Vigo*, *Heraldo de Viveiro*, *La Comarca del Eo...**.

Director da revista *Irimia. Revista de crentes galegos* (1981-1993). Premio da Crítica de Galicia en 1996. Numerosos artigos*.

Do Consello de Redacción da revista *Encrucillada. Revista galega de pensamento cristian* (desde 1981). Pedrón de Ouro en 1992. Numerosos ensaios e artigos*.

Colaborador habitual nas revistas galegas *A Nosa Terra*, *Guia de libros Novos*, *Tempos*, e ocasional de *Grial*, *Lumieira*, *Ferrol-Análisis*, *Lucensia*, *Terra e Tempo*, *Alborada*, *Criterios Galegos...**

Colaborador en revistas españolas e estranxeitas científicas e de información: *Iglesia viva*, *Sal Terrae*, *Revista Theologica Xaveriana* (Bogotá), *El Prado*, *El Ciervo*, *Dialogal*, *Alandar*, *Cáritas*, *Proyecto*, *Noticias Obreras*, *Vida Nueva...**

3) Actividade docente

- a) Profesor de Instituto no *I. B. de Burela* (Lugo) e no *INGABAD* (1988-1995). Profesor da *Escola Diocesana de Teoloxía* (1988-1995). Actualmente: Profesor nas Universidades de A Coruña e Santiago:
UDC: Seminario na F. de Ciencias da Educación (2006), Seminario en Socioloxía (2007), Curso Dout. en Filoloxía Galega (2008), Curso de postrado ["Fenomenoloxía da Relixión"] (2008).
USC: Seminarios en Ciencias da Educación (2008, 2009), Cursos de Doutoramento na F. de Filosofía (2008). Clases en Filosofía ["Temas filosóficos de hoxe"] (2007, 2008 e 2009).
Curso interuniversitario UDC-USC-UDV, co SGEP ["Interculturalidade e Interrelixiosidade. Culturas e relixións, da violencia ao diálogo"], A Coruña (2010).

- b) Conferenciante sobre temas relacionados coa relixión e a cultura. Entre outras, conferencias e cursos en:
- Conferencia en III e X Foro Relixión e Cultura (Santiago de Compostela 1989 e 1995);
- Conferencia en V Xornadas de Vida Relixiosa (Santiago 1996);
- Conferencia en Ciclo de conferencias sobre o franquismo "Vinte anos despois" (con S. Carrillo, X. Chao Rego, M. Espiña...) (Ferrol 1996);
- Conferencia en III Xornadas sobre medioambiente "Ecoloxía e sociedade" (Lodoselo, Ourense 1999);
- Conferencia en Aula Aberta de Teoloxía (Ourense 1999);
- Conferencia en XV Semana de Teoloxía e Pastoral (A Coruña 2000);
- Conferencia "O futuro da Igrexa", Nós Somos Igreja-Instituto Cervantes (Lisboa 2002);
- Cursos de Formación Relixiosa para o Profesorado (Ferrol 2001-2002);
- Conferencia en XXV Curso de Pastoral da Saúde de Galicia (Viveiro 2003);
- Conferencia en Jornadas de Ecología (Fuentes de la Alcarria, Guadalajara 2003);
- Conferencia en Foro "Cristianisme i cultura", Fundació Joan Maragall (Bilbao 2003);
- Conferencia en "Drets humans i drets dels pobles", Institut Superior de Ciéncias Religioses (Vic 2004);
- Conferencia en I Simposio de Prisciliano (Santiago de Compostela 2006);
- Conferencia en Jornadas de Justicia y Paz de CONFER "Ecología, cuestión de Justicia y Paz" (Madrid 2007);
- Curso Islam y Cristianismo, Universidad de Castilla-La Mancha (Cuenca 2007);
- II Ciclo de conferencias "Escritores na Universidade", Filoloxía-UDC (A Coruña 2007);
- I Congresso Internacional sobre o Pensamento Luso-Galaico-Brasileiro (1850-2000), Universidade Católica portuguesa (Porto, 2007);
- Curso de Formación Específica de Posgrao "Relixión e sociedade no século XXI. O reto da interculturalidade e a interrelaxiosidade", UDC (A Coruña 2007-2008);
- Curso de verán da USC: O século XXI ¿Un mundo sen Deus nin relixión, ou un mundo de exuberante relaxiosidade? USC (Santiago 2008);
- Curso Islam y Cristianismo (dir.), Universidad Internacional Menéndez Pelayo (UIMP) (A Coruña 2008);
- Curso sobre a Relixión no mundo actual, USC (dir.) (Santiago 2008);
- Conferencia en Encuentro de líderes de las Iglesias del Pacto: "Iglesias en España. Cultura, idioma, encarnación: Un modelo de iglesias contextuales" (Sobrado 2008)
- Ciclo de tres conferencias "As relixións abrahámicas-monoteístas", Universidad Senior (Ferrol 2009);
- Curso de posgrado "Experiencia de Dios y discurso sobre Dios" e conferencias na Facultad de Teoloxía da Universidad Javeriana (Bogotá 2009), na Universidad La Salle (Bogotá 2009) e no Centro Fe y Culturas (Medellin 2009);
- Curso de verán do Seminario Galego de Educación para a Paz coa USC, "Educación, dereitos humanos e cidadanía" (Santiago 2009);
- VII Encontros de Mondariz-Balneario/Fund. Carlos Casares, "O César e Deus: relixión, laicidade e espazo público" (Mondariz 2009);
- Curso de Formación de monitores/as e voluntariado do SGEP (Santiago 2010)
- Conferencia en III Jornadas de História de Galiza (Ourense 2010);
- Conferencia en Curso de Extensión Universitaria-UNED "Xosé Neira Vilas. Da Galicia de Balbino á Galicia de hoxe" (Lalín 2010);

- c) Membro da "Asociación de Teólogos Juan XXIII".
Membro da "Asociación de Escritores en Lingua Galega".
Membro do "Centro Interculturale Raimon Panikkar" (Italia).

II. LIBROS. OBRA INDIVIDUAL

A xeración "Nós". Galeguismo e relixión, Galaxia, Vigo 1988. 268 pp. **ISBN** 84-7154-630-2

Cristiáns e galeguistas, Irimia, Santiago 1994. 80 pp. **ISBN** 84-89102-01-5

Galegos e cristiáns. "Deus fratresque Gallaeciae", SEPT-Galaxia, Vigo 1995. 378 pp. **ISBN** 84-7337-044-9

Do teu verdor cinguido. Ecoloxismo e cristianismo, Espiral Maior, A Coruña 1997. 222 pp. **ISBN** 84-89814-26-0

A Romaxe de Crentes Galegos. De Irimia a Santa Margarida, Irimia, Santiago 1998. 399 pp. **DL C-1322/98**

Ecologismo y cristianismo, Sal Terrae, Santander 1999. 46 pp. **ISBN** 84-293-1308-7

Con cordas de tenrura, SEPT-Galaxia, Vigo 2000. 146 pp. **ISBN** 84-7337-053-8

Con cuerdas de ternura. Ed. Narcea, Madrid 2002. 180 pp. **ISBN** 84-277-1392-4

Via crucis-Via Lucis. Camiño da Cruz-Camiño da Luz, Ferrol 2003. **DL C-2425/010**

Contra a síndrome N.N.A. (Non hai Ningunha Alternativa). Unha apostila pola esperanza; Ed. Xerais, Vigo 2005. 380 pp. **ISBN** 84-9782-297-8

Os ríos pasan cheos de Deus. Poesía relixiosa en galego, Ed. Toxosoutos, Noia 2007. 275 pp. **ISBN** 978-84-96673-20-5

Más allá de la fragmentación de la teología el saber y la vida: Raimon Panikkar, Tirant lo Blanch, Valencia 2008. 341 pp. **ISBN** 978-84-9876-150-4

Dios, hombre, mundo. La Trinidad en R. Panikkar, Herder, Barcelona 2008. 536 pp. **ISBN** 978-84-254-2575-2

Obras de teatro (grandes e pequenas) para o Nadal, Tambre-Edelvive, Madrid 2009. 142 pp. **DL Z-4152-09**

Prisciliano na cultura galega. Un símbolo necesario, Galaxia., Vigo 2010. 332 pp. **ISBN** 978-84-9865-221-5

III. LIBROS. OBRA COLECTIVA

Coord. de campo de *O idioma da Igrexa en Galicia*, Consello da Cultura Galega, Santiago 1989. **ISBN** 84-87172-50-4

"Xoán Manuel Guerreiro: o amor á humanidade", en VV AA, *Guerreiro*, Lugo 1990. **ISBN** 84-86824-71-0

"Mocidade galega e postmodernidade", en VV AA, *Doce anos na búsqueda da nosa identidade*, Lugo 1991. **ISBN** 84-404-8843-2

"Nacionalismo e Igrexa", en VV AA *A Peneira... a hoxe*, Ponteareas 1992. **DL S 72/1992**

- "Alfonso, obras son amores", en VV AA, *Pregoeiro da luz. Homaxe dos escritores galegos*, Lugo 1993. **DL LU 329/93**
- "O cura das Encrugas", en VV AA *Moncho Valcarce. Semente en todos os campos*, A Coruña 1995.
- "Castelao e a verdade dos pobres", en Mª Pilar García Negro-Antón Neira (ed.), *O ensino da lingua: por un cambio de rumo*, AS-PG, A Coruña 1995. **ISBN 84-920453-7-X**
- "Xosé Chao Rego, entre a utopía e a realidade", en VV AA *Guieiros: Xosé Chao Rego*, Guitiriz 1996. **DL LU 359/96**
- "Nicanor Rielo, unidos no compromiso galeguista e cristián", en VV AA *Guieiros: Nicanor Rielo*, Guitiriz 2001. **DL LU 499/98**
- "Paulino", en VV AA, *Paulino Pérez Mendaña. Médico solidario*, Pontedeume 2001. **DL C 2326/2001**
- "Veneranda", en VV AA, *Cousas de Veneranda*, Irimia, Lugo 2001. **ISBN 84-89102-09-0**
- "Manuel María, poeta relixioso", en VV AA, *Manuel María*, OPHIUSA, Lugo 2001. **ISBN 84-88835-75-2**
- "A presenza de Deus na última poesía galega", en VV AA, *Homenaxe a Xosé Lois García*, Barcelona 2006. **DL 245106/06**
- "A dimensión teolóxica do camiño", en Xosé Leira (ed.), *Aulas no camiño. Diálogos nun camiño da cultura Europea*, Universidade da Coruña, A Coruña 2007. **ISBN 84-9749-131-9**
- "A Igrexa do futuro", en Ana Vicente-Leonor Xavier (ed.), *Ser Igreja*, Ariadne, Lisboa 2007. **ISBN 978-972-8838-45-4**
- "Mini, Mero e A Quenlla, cantores e titiriteiros da causa de Galiza", en Xosé Lois García (ed.), *O traque da Quenlla*, Lugo 2008. **DL LU 188/2008**
- "Pensamento relixioso", en *Dicionario Enciclopedia do Pensamento Galego*, Ed. Xerais, coa Univ. de Santiago e o Consello da Cultura Galega, Vigo 2008. **ISBN 84-9782-883-3**
- "Xesús Mato e os curas comprometidos con Galiza", en VV AA, *Mato sono io*, Lugo 2009. **ISBN 84-613-2812-3**
- "Miguel, un cura grande", en VV AA, *Miguel, un cura grande en Parada de Outeiro*, Ir Indo, Vigo 2009. **ISBN 987-84-7680-651-7**.
- "Paco de Aguiño, Miguel e outros traballadores xenerosos", en VV AA *Aguiño, 50 anos de parroquia. A historia e a memoria dun pobo mariñeiro*, Riveira 2009. **ISBN 978-84-613-70055-9**.
- "O pensamento relixioso da xeración Nós", en VV AA, *O Pensamento Luso-Galaico-Brasileiro 1850-2000). Actas do I Congreso Internacional*, Lisboa 2009. **ISBN 978-972-27-1713-7**
- Moncho Valcarce. Un símbolo para Galiza* (ed.), Trifolium, A Coruña 2010. 288 pp. **ISBN 978-84-93-7591-4-8**